Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

5 päivänä syyskuuta 2024*

Ennakkoratkaisupyyntö – Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka – Burmaan/Myanmariin kohdistuvat rajoittavat toimenpiteet – Burmasta/Myanmarista peräisin olevien tai sieltä vietävien tavaroiden tuontikielto – Asetus (EY) N:o 194/2008 – 2 artiklan 2 kohdan a alakohta – Burmasta/Myanmarista peräisin olevat tiikkitukit, jotka on viety Taiwaniin ja käsitelty siellä ennen niiden kuljettamista Euroopan unioniin – Asetus (ETY) N:o 2913/92 – Yhteisön tullikoodeksi – 24 artikla – Käsite ”merkittävä valmistus tai käsittely” – Tiikkitukit, jotka on karsittu, kuorittu, sahattu neljältä sivulta tai sahattu tiikkisahatavaraksi Taiwanissa – Taiwanin viranomaisten myöntämä alkuperätodistus – Tämän todistuksen arvo jäsenvaltioiden tulliviranomaisten määrittäessä näiden tiikkitukkien alkuperän

Asiassa C-67/23,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bundesgerichtshof (ylin yleinen tuomioistuin, Saksa) on esittänyt 17.11.2022 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 8.2.2023, saadakseen ennakkoratkaisun rikosasiassa, jossa vastaajana on

S. Z.,

ja jossa asian käsittelyyn osallistuvat

W. GmbH ja

Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Arabadjiev sekä tuomarit T. von Danwitz, P. G. Xuereb (esittelevä tuomari), A. Kumin ja I. Ziemele,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

– S. Z., edustajanaan G. Schwendinger, Rechtsanwalt,

– W. GmbH, edustajanaan K. Göcke, Rechtsanwältin,

– Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof, asiamiehenään P. Frank,

– Euroopan komissio, asiamiehinään M. Carpus Carcea, C. Hödlmayr ja F. Moro,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Burmaan/Myanmariin kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden uusimisesta ja lujittamisesta sekä asetuksen (EY) N:o 817/2016 kumoamisesta 25.2.2008 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 194/2008 (EUVL 2008, L 66, s. 1) 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty rikosasiassa, jossa vastaajana on S. Z. ja joka koskee Burmasta/Myanmarista peräisin olevien tai sieltä vietyjen tavaroiden tuontikiellon rikkomista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Yhdistetty nimikkeistö

3 Euroopan unioniin tuotujen tavaroiden tariffiluokittelua säännellään tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista 23.7.1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 (EYVL 1987, L 256, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 20.9.2007 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1214/2007 (EUVL 2007, L 286, s. 1), liitteessä I olevassa yhdistetyssä nimikkeistössä (jäljempänä yhdistetty nimikkeistö), joka perustuu harmonoituun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmään (jäljempänä harmonoitu järjestelmä), joka on otettu käyttöön harmonisoidusta tavarankuvaus- ja -koodausjärjestelmästä Brysselissä 14.6.1983 Maailman tullijärjestön (WCO) puitteissa tehdyllä kansainvälisellä yleissopimuksella, joka on 24.6.1986 tehdyn siihen liittyvän muutospöytäkirjan kanssa hyväksytty Euroopan talousyhteisön puolesta 7.4.1987 tehdyllä neuvoston päätöksellä 87/369/ETY (EYVL 1987, L 198, s. 1).

4 Asetuksen N:o 2658/87 3 artiklan 1 kohdan mukaan yhdistetyn nimikkeistön kuusi ensimmäistä numeroa ovat harmonoidun järjestelmän nimikkeistön nimikkeiden ja alanimikkeiden numerokoodeja, ja ainoastaan seitsemäs ja kahdeksas numero ovat sen omia alajaotteluja.

5 Yhdistetyn nimikkeistön nimikkeiden 4403 ja 4407, jotka vastaavat samoja harmonoidun järjestelmän nimikkeitä, sanamuodot ovat ”Raakapuu, myös jos siitä on poistettu kuori tai pintapuu, tai karkeasti syrjätty puu” ja ”Puu, sahattu tai veistetty (chipped) pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, myös höylätty, hiottu tai päistään jatkettu, paksuus suurempi kuin 6 mm”.

Yhteisön tullikoodeksi

6 Yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2913/92 (EYVL 1992, L 302, s. 1; jäljempänä yhteisön tullikoodeksi) on kumottu ja korvattu 1.5.2016 alkaen unionin tullikoodeksista 9.10.2013 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 952/2013 (EUVL 2013, L 269, s. 1). Pääasian tosiseikkojen tapahtuma-ajan perusteella pääasiaan sovelletaan kuitenkin edelleen yhteisön tullikoodeksia.

7 Yhteisön tullikoodeksin II osastossa, jonka otsikko oli ”Tuonti- tai vientitullien ja muiden tavaroiden kauppaa koskevien toimenpiteiden soveltamisen perusteet”, oli 1 luku, jonka otsikko oli ”Euroopan yhteisöjen tullitariffi ja tavaroiden luokittelu tariffiin” ja johon kuului 20 artikla, jonka sanamuoto oli seuraava:

”1. Tullien, jotka lain mukaan kannetaan tullivelan syntyessä, on perustuttava Euroopan yhteisöjen tullitariffiin.

– –

3. Euroopan yhteisöjen tullitariffi käsittää:

– –

d) yhteisön tiettyjen maiden tai maiden ryhmien kanssa tekemiin tullietuuskohteluun oikeuttaviin sopimuksiin sisältyvät tullietuustoimenpiteet;

e) yhteisön yksipuoliset tiettyjä maita, maiden ryhmiä tai alueita koskevat tullietuustoimenpiteet;

– –”

8 Kyseisen II osaston 2 lukuun, jonka otsikko oli ”Tavaroiden alkuperä”, sisältyi 1 jakso, jonka otsikko oli ”Tavaroiden muu kuin etuuskohteluun oikeuttava alkuperä”, ja 2 jakso, jonka otsikko oli ”Tavaroiden etuuskohteluun oikeuttava alkuperä”.

9 Tässä 1 jaksossa oli yhteisön tullikoodeksin 22 artikla, jossa säädettiin seuraavaa:

”Jäljempänä 23–26 artiklassa määritellään tavaroiden muu kuin etuuskohteluun oikeuttava alkuperä otettavaksi huomioon:

a) sovellettaessa Euroopan yhteisöjen tullitariffia, 20 artiklan 3 kohdan d ja e alakohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä lukuun ottamatta;

b) sovellettaessa tavaroiden kauppaa koskevissa yhteisön erityissäännöksissä vahvistettuja muita toimenpiteitä kuin tariffitoimenpiteitä;

c) laadittaessa ja annettaessa alkuperätodistuksia.”

10 Yhteisön tullikoodeksin 23 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”1. Tietystä maasta peräisin ovat siellä kokonaan tuotetut tavarat.

2. Jossakin maassa kokonaan tuotetuilla tavaroilla tarkoitetaan:

– –

b) siellä korjattuja kasvituotteita;

– –”

11 Yhteisön tullikoodeksin 24 artiklan sanamuoto oli seuraava:

”Tavara, jonka tuottamiseen on osallistunut kaksi tai useampia maita, on peräisin siitä maasta, jossa sille on suoritettu tähän tarkoitukseen varustetussa yrityksessä viimeinen merkittävä ja taloudellisesti perusteltu valmistus tai käsittely, joka on johtanut uuden tuotteen valmistukseen tai edustaa merkittävää valmistusastetta.”

12 Saman tullikoodeksin 26 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”1. Tullilainsäädännössä tai muussa yhteisön erityislainsäädännössä voidaan säätää, että tavaroiden alkuperä on todistettava esittämällä asiakirja.

2. Mainitun asiakirjan esittämisestä riippumatta tulliviranomaiset voivat tapauksissa, joissa on vakavia epäilyjä, vaatia esitettäviksi lisätodisteita varmistaakseen, että alkuperä on ilmoitettu asiaa koskevan yhteisön lainsäädännön mukaisesti.”

Asetus (ETY) N:o 2454/93

13 Tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2.7.1993 annettu komission asetus (ETY) N:o 2454/93 (EYVL 1993, L 253, s. 1) on kumottu tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä annetun asetuksen (ETY) N:o 2454/93 kumoamisesta 1.4.2016 annetulla komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2016/481 (EUVL 2016, L 87, s. 24). Pääasian tosiseikkojen tapahtuma-ajan perusteella pääasiaan sovelletaan kuitenkin edelleen asetusta N:o 2454/93.

14 Viimeksi mainittuun asetukseen sisältyi liite 13 a, joka oli lisätty siihen 18.11.2010 annetulla komission asetuksella (EU) N:o 1063/2010 (EUVL 2010, L 307, s. 1) ja johon sisältyi II osa, jonka otsikko oli ”Luettelo valmistus- tai käsittelytoimista, jotka antavat alkuperäaseman” ja jossa säädettiin muun muassa seuraavaa:

Harmonoidun järjestelmän nimike	Tavaran kuvaus	Riittävän valmistuksen ehto (ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman)

– –	– –	– –
ex 44 ryhmä	Puu ja puusta valmistetut tavarat; puuhiili; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista tai valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 70 prosenttia tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 4407	Puu, sahattu tai veistetty (chipped) pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, paksuus yli 6 mm, höylätty, hiottu tai päistään jatkettu	Höyläämінen, hiominen tai päistään jatkaminen
– –	– –	– –

Asetus N:o 194/2008

15 Asetus N:o 194/2008 on kumottu 3.5.2013 alkaen Myanmaria/Burmaa koskevista rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen (EY) N:o 194/2008 kumoamisesta 2.5.2013 annetulla neuvoston asetuksella (EU) N:o 401/2013 (EUVL 2013, L 121, s. 1). Pääasian tosiseikkojen tapahtuma-ajan perusteella pääasiaan sovelletaan kuitenkin edelleen asetusta N:o 194/2008.

16 Asetuksen N:o 194/2008 johdanto-osan kuudennen ja seitsemännen perustelukappaleen sanamuoto oli seuraava:

”(6) Yli vuosikymmenen ajan [Euroopan unionin] neuvosto ja kansainvälisen yhteisön jäsenet ovat toistuvasti tuominneet Burman/Myanmarin sotilashallituksen harjoittamat kidutukset, ilman oikeudenkäyntiä toteutetut ja mielivaltaiset teloitukset, pakkotyön käytön, naisiin kohdistuvat väärinkäytökset, poliittiset pidätykset, väestön pakkosiirrot sekä sanan-, liikkumis- ja kokoontumisvapauden rajoitukset. Kun otetaan huomioon, että sotilashallitus on pitkään ja toistuvasti syyllistynyt vakaviin perusoikeuksien loukkauksiin äskettäinen rauhanomaisten mielenosoitusten raaka tukahduttaminen mukaan lukien, tässä asetuksessa säädetyt rajoittavat toimenpiteet ovat avainasemassa edistettäessä ihmisen perusoikeuksien kunnioittamista ja suojelevat näin julkista moraalia.

(7) Uusien rajoittavien toimenpiteiden kohteena ovat alat, joista Burman/Myanmarin sotilashallitukselle kertyy tuloja. Tästä syystä uusia rajoittavia toimenpiteitä sovelletaan puuhun ja puutuotteisiin, hiileen, kultaan, hopeaan, tiettyihin perusmetalleihin sekä jalo- ja puolijalokiviin. Tietyillä toimenpiteillä rajoitetaan tuontia, vientiä ja investointeja näillä aloilla. Niiden yhteisöjen luettelon, joihin uusia investointia ja viennin rahoitustukea koskevia rajoituksia sovelletaan, olisi vastattava [Burmaan/Myanmariin kohdistettavien rajoittavien toimenpiteiden uusimisesta hyväksytyn yhteisen kannan 2006/318/YUTP muuttamisesta 19.11.2007 hyväksytyn] yhteisen kannan 2007/750/YUTP liitteessä I vahvistettua luetteloa, jossa luetellaan näillä kohdealoilla Burmassa/Myanmarissa toimivat yhteisöt.”

17 Kyseisen asetuksen 1 luvussa, jonka otsikko oli ”Määritelmät”, olleen 1 artiklan sanamuoto oli seuraava:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan

a) ’tuonnilla’ tavaroiden tuontia yhteisön tullialueelle, tai muille alueille, joihin sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimusta sen 299 artiklassa määrätyin edellytyksin. – –

– –”

18 Asetuksen N:o 194/2008 2 lukuun, jonka otsikko oli ”Tuonti- ja ostorajoitukset”, sisältyneen 2 artiklan 1–3 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”1. Liitteessä I luetellaan tavarat, jotka kuuluvat seuraaviin tuoteryhmiin:

a) pyöröhirret, puu ja puutuotteet;

b) hiili ja tietyt metallit; sekä

c) jalo- ja puolijalokivet.

2. Kielletään

a) liitteessä I lueteltujen tavaroiden tuonti, jos kyseiset tavarat
   i) ovat peräisin Burmasta/Myanmarista tai
   ii) on viety Burmasta/Myanmarista;

b) liitteessä I lueteltujen, Burmassa/Myanmarissa sijaitsevien tavaroiden osto;

c) liitteessä I lueteltujen tavaroiden kuljetus, jos kyseiset tavarat ovat peräisin Burmasta/Myanmarista tai jos niitä ollaan viemässä Burmasta/Myanmarista johonkin toiseen maahan, ja niiden lopullinen määräpaikka on yhteisössä; tai

d) tietoinen ja tarkoituksellinen osallistuminen toimintaan, jonka suorana tai välillisenä tavoitteena tai seurauksena on kiertää a, b ja c alakohdan kieltoja.

3. Tavaroiden alkuperä määritetään [yhteisön tullikoodeksin] asiaa koskevien säännösten mukaisesti.”

19 Kyseisen asetuksen liitteen I otsikko oli ”Luettelo 2 artiklassa tarkoitettujen tuonti- ja ostorajoitusten alaisista tavaroista”. Tässä liitteessä olleessa A kohdassa, jonka otsikko oli ”Pyöröhirret, puu ja puutuotteet”, mainittiin tavarat, jotka kuuluivat yhdistetyn nimikkeistön nimikkeisiin 4403 ja 4407.

Saksan oikeus

20 Ulkomaankauppalain (Außenwirtschaftsgesetz), sellaisena kuin se oli muutettuna 27.5.2009 (jäljempänä ulkomaankauppalaki), 34 §:n 4 momentin 2 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Vähintään kuuden kuukauden ja enintään viiden vuoden vankeusrangaistus on tuomittava jokaiselle, joka

– –

2) rikkoo Bundesanzeigerissa julkaistun välittömästi sovellettavan Euroopan unionin toimen mukaista kieltoa viedä, tuoda, kauttakuljettaa, kuljettaa, myydä, toimittaa, luovuttaa käyttöön, siirtää, tarjota palvelua, investoida tai tukea taikka kiertää tätä kieltoa, jolla pannaan täytäntöön Euroopan unionin neuvoston päättämä taloudellinen sanktio yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla – –.”

21 Asetus N:o 194/2008, jota sovellettiin sellaisenaan Saksan liittotasavallan alueella, oli julkaistu Bundesanzeigerissa 22.10.2009 siltä osin kuin on kyse sen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdasta, joka on käsiteltävässä asiassa merkityksellinen.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

22 S. Z. oli ainoa johtaja yhtiössä, jonka kotipaikka oli Hampurissa (Saksa) ja joka harjoitti Burmasta/Myanmarista peräisin olevan tiikkipuun kauppaa (jäljempänä asianomainen yhtiö). Tätä puuta käytettiin pääasiassa laivanrakennukseen. Kyseinen yhtiö oli W. GmbH:n, joka on menetetyksi tuomitun omaisuuden omistaja ja pääasiassa kyseessä olevan menetetyksi tuomitsemista koskevan menettelyn asianosainen, laillinen edeltäjä.

23 S. Z. tuomittiin Landgericht Hamburgin (Hampurin alueellinen alioikeus, Saksa) 27.4.2021 antamalla tuomiolla ulkomaankauppalain 34 §:n 4 momentin 2 kohdan rikkomisesta yhden vuoden ja yhdeksän kuukauden vankeusrangaistukseen. Lisäksi Landgericht Hamburg (Hampurin alueellinen tuomioistuin) tuomitsi W:ltä menetetyksi tiikkitukkeja (jäljempänä kyseessä olevat tuotteet) ja 3 310 902,98 euron suuruisen summan, joka vastasi rikoshyötyä.

24 Kyseinen tuomioistuin totesi tältä osin, että S. Z:n aloitteesta asianomainen yhtiö jatkoi Burmasta/Myanmarista peräisin olevan tiikkipuun tuontia ja myyntiä vuoden 2009 lokakuun ja vuoden 2011 toukokuun välisenä aikana eli Burmasta/Myanmarista peräisin olevien tai sieltä vietyjen tavaroiden tuontikiellosta annetun asetuksen N:o 194/2008 voimaantulon jälkeen. Kyseisen yhtiön Taiwaniin sijoittautunut tavaran toimittaja oli kaatanut tiikkipuita Burmassa/Myanmarissa, kuljettanut puiden tukit Taiwaniin ja käsitellyt ne sikäläisissä sahayrityksissä.

25 Kyseinen tuomioistuin totesi lisäksi, että näitä tukkeja oli käsitelty Taiwanissa kolmella eri tavalla. Jotkut niistä oli pelkästään karsittu ja kuorittu. Toiset oli karsittu ja kuorittu ja sen jälkeen sahattu neljältä sivulta eli sahattu suorakulmaisiksi särmiöiksi. Jotkut tukit oli vielä sahattu lankuiksi tai laudoiksi eli tiikkisahatavaraksi. Näiden käsittelyjen jälkeen puutavara, jolle Taiwanin viranomaiset olivat myöntäneet alkuperätodistukset, kuljetettiin laivalla Hampuriin, jossa kyseinen yhtiö otti sen vastaan.

26 Sama tuomioistuin katsoi, että kyseinen tiikkipuu oli siihen Taiwanissa kohdistetun käsittelyn johdosta peräisin kyseisestä maasta, joten asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohtaa, jossa kiellettiin Burmasta/Myanmarista peräisin olevien tavaroiden tuonti, ei ollut rikottu. Se katsoi kuitenkin, että siitä huolimatta, että kyseinen tiikkipuu oli kuljetettu Taiwaniin ja sahattu siellä, se ei ollut menettänyt kyseisen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettua Burmasta/Myanmarista viedyn tuotteen ominaisuutta ja että näin ollen oli katsottava, että tätä viimeksi mainittua säännöstä oli rikottu.

27 S.Z. ja W. tekivät Landgericht Hamburgin 27.4.2021 antamasta tuomiosta Revision-valituksen Bundesgerichtshofiin (ylin yleinen tuomioistuin, Saksa), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin. Niiden mukaan yhtäältä kyseessä olevia tukkeja ei pelkästään kuljetettu Burmasta/Myanmarista Saksaan Taiwanin kautta, vaan ne käsiteltiin tai valmistettiin tässä viimeksi mainitussa kolmannessa maassa siten, että ne saivat uuden alkuperän, minkä vuoksi Taiwanin viranomaiset laativat alkuperätodistuksia, joissa alkuperämaaksi ilmoitettiin Taiwan. Kyseessä olevat tuotteet eivät siis ole Burmasta/Myanmarista peräisin olevaa puuta vaan taiwanilaisia puutuotteita, jotka on tuotu Saksaan. Näin ollen kyseessä olevien tuotteiden tuonti ei ole niiden mukaan ristiriidassa asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan kanssa. Toisaalta kyseessä olevaa unionin alueelle tuotua tiikkipuuta ei ollut viety Burmasta/Myanmarista kyseisen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitetulla tavalla, vaan se oli viety Taiwanista.

28 Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (ylimmässä yleisessä tuomioistuimessa toimiva virallinen syyttäjä, Saksa; jäljempänä virallinen syyttäjä) yhtyi Landgericht Hamburgin arvioon. Se katsoi lähinnä, että käsiteltävässä asiassa Burmasta/Myanmarista viedyn tiikkipuun käsittely oli johtanut vain kyseisen tavaran alkuperän muuttumiseen tekemättä siitä kuitenkaan eri tavaraa.

29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa tässä yhteydessä ensinnäkin, että kyseessä olevien tuotteiden maahantuonti on rangaistavaa ulkomaankauppalain 34 §:n 4 momentin 2 kohdan nojalla, yhdessä asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan kanssa, jos valmistus tai käsittely Taiwanissa ei riittänyt antamaan kyseessä olevalle tiikkipuulle uutta alkuperää, ja että kyseinen tiikkipuu on siis edelleen peräisin Burmasta/Myanmarista kyseisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitetulla tavalla.

30 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin epäilee 26.1.1977 annetun tuomion Gesellschaft für Überseehandel (49/76, EU:C:1977:9), joka koskee kaseiinia, ja 23.2.1984 annetun tuomion Zentrag (93/83, EU:C:1984:78), joka koskee naudanlihaa, perusteella, että Burmassa/Myanmarissa kaadetun tiikkipuun käsittely Taiwanissa oli niin huomattavaa, että tästä puusta tuli yhteisön tullikoodeksin 24 artiklan nojalla Taiwanista peräisin oleva tavara. Se katsoo kuitenkin, että tiikkipuun sahaaminen tiikkiraakapuusta tiikkisahatavaraksi johtaa siihen, että sen paikka tariffinimikkeistössä muuttuu, koska raakapuu kuuluu HS-nimikkeeseen 4403 ja sahatavara, jonka paksuus on yli kuusi millimetriä, kuuluu sen nimikkeeseen 4407. Mitään HS-nimikkeen muutosta ei kuitenkaan seurannut naudanlihan tai kaseiinin ulkoista muotoa muuttaneista käsittelyistä, joista kyseisten tuomioiden taustalla olleissa asioissa oli kyse. Nelinumeroisen tullinimikkeen muutos voi olla merkki tuotteen merkittävästä käsittelystä, koska harmonoitu järjestelmä on rakennettu portaittain alkaen luonnontuotteista ja raaka-aineista kohti yhä jalostetumpia tuotteita.

31 Toiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että siinä tapauksessa, että Taiwanissa tehty sahaustyö olisi johtanut alkuperän muuttumiseen, kyseessä oleva tuonti olisi rangaistava teko, jos kyseiset tiikkitukit vietiin Burmasta/Myanmarista asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdan vastaisesti.

32 Tältä osin, toisin kuin Landgericht Hamburg ja virallinen syyttäjä katsovat, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on taipuvainen katsomaan, että kyseisen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa olevaa ilmaisua ”viety Burmasta/Myanmarista” on tulkittava siten, että sen soveltamisalaan kuuluvat vain tavarat, jotka on tuotu unioniin suoraan Burmasta/Myanmarista, eivätkä tavarat, jotka on kuljetettu kolmanteen maahan, tässä tapauksessa Taiwaniin, ja sen jälkeen unioniin, riippumatta siitä, onko niille suoritettu kyseisessä kolmannessa maassa käsittely tai jalostus, jonka myötä ne ovat saaneet uuden alkuperän. Jos tämä tulkinta hyväksyttäisiin, S.Z. ei olisi rikkonut 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohtaa.

33 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan Landgericht Hamburgin ja virallisen syyttäjän tulkinta mainitusta ilmaisusta jättäisi asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan vaille mitään itsenäistä soveltamisalaa, ja se johtaisi siihen, että kolmansista maista peräisin oleviin tavaroihin, jotka on valmistettu Burmasta/Myanmarista peräisin olevista raaka-aineista tai tuotteista, sovellettaisiin kyseisen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädettyä tuontikieltoa, mikä ei ollut unionin lainsäätäjän tarkoitus.

34 Kolmanneksi ja viimeiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, sitovatko Taiwanin viranomaisten myöntämien kaltaiset alkuperätodistukset jäsenvaltioiden tulliviranomaisia, kun ne tutkivat, onko asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädettyä tuontikieltoa rikottu.

35 Tässä tilanteessa Bundesgerichtshof on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [asetuksen N:o 194/2008] 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdassa olevaa ilmaisua ’Burmasta/Myanmarista peräisin oleva’ tulkittava siten, ettei mikään seuraavista Myanmarissa/Burmassa kasvatettujen tiikkipuutukkien käsittelyistä, jotka on tehty kolmannessa maassa (tässä: Taiwan), ole aiheuttanut alkuperämuutosta, jolloin käsitellyt tiikkipuutukit ovat edelleen ’Burmasta/Myanmarista peräisin olevia tavaroita’:

– tiikkitukkien karsiminen ja kuoriminen

– tiikkitukkien sahaus tiikkilevyiksi (karsitut ja kuoritut sekä puulevyiksi sahatut tukit)

– tiikkitukkien sahaus määrämittaan lankuiksi tai laudoiksi (sahatavaraksi)?

2) Onko [asetuksen N:o 194/2008] 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa olevaa ilmaisua ’viety Burmasta/Myanmarista’ tulkittava siten, että asetuksen soveltamisalaan kuuluvat ainoastaan Myanmarista/Burmasta suoraan unioniin tuodut tavarat, jolloin alun perin kolmanteen maahan (tässä: Taiwaniin) viedyt ja sieltä edelleen unioniin kuljetetut tavarat eivät kuulu asetuksen soveltamisalaan riippumatta siitä, oliko niille suoritettu alkuperäperusteena olevaa valmistusta tai käsittelyä kolmannessa maassa?

3) Onko [asetuksen N:o 194/2008] 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohtaa tulkittava siten, että kolmannen maan (tässä: Taiwanin) myöntämä alkuperätodistus, jonka mukaan Myanmarista/Burmasta peräisin olevat sahatut tai määrämittaan sahatut tiikkitukit olisivat saaneet kyseisen valtion alkuperän kolmannessa maassa suoritetun käsittelyn seurauksena, ei ole sitova arvioitaessa sitä, onko asetuksen (EY) N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohda[n a alakohdassa] säädettyä tuontikieltoa rikottu?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

36 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyömenettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tätä silmällä pitäen tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen. Unionin tuomioistuin saattaa myös joutua ottamaan huomioon sellaisia unionin oikeussääntöjä, joihin kansallinen tuomioistuin ei ole ennakkoratkaisukysymyksessään viitannut (tuomio 7.9.2023, Groenland Poultry, C-169/22, EU:C:2023:638, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

37 Ensimmäisessä kysymyksessään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa ainoastaan asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohtaan.

38 Tässä säännöksessä kielletään kyseisen asetuksen liitteessä I lueteltujen tavaroiden tuonti, jos ne ovat peräisin Burmasta/Myanmarista. Kyseisessä liitteessä oleva A kohta koskee luokkaa ”pyöröhirret, puu ja puutuotteet”.

39 Mainitun asetuksen 2 artiklan 3 kohdan mukaan tavaroiden alkuperä määritetään yhteisön tullikoodeksin sovellettavien säännösten mukaisesti. Käsiteltävässä asiassa yhteisön tullikoodeksin merkityksellinen säännös on sen 24 artikla.

40 Kyseisen 24 artiklan sanamuodon mukaan ”tavara, jonka tuottamiseen on osallistunut kaksi tai useampia maita, on peräisin siitä maasta, jossa sille on suoritettu tähän tarkoitukseen varustetussa yrityksessä viimeinen merkittävä ja taloudellisesti perusteltu valmistus tai käsittely, joka on johtanut uuden tuotteen valmistukseen tai edustaa merkittävää valmistusastetta”.

41 Näin ollen on katsottava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohtaa, luettuna yhdessä yhteisön tullikoodeksin 24 artiklan kanssa, tulkittava siten, että tiikkitukkien karsiminen, kuoriminen, neljältä sivulta sahaaminen tai sahatavaraksi valmistus ovat valmistusta tai käsittelyä, jotka määrittävät tällaisten toimenpiteiden tuloksena saatujen tavaroiden alkuperän.

Tutkittavaksi ottaminen

42 W. riitauttaa osittain ensimmäisen kysymyksen tutkittavaksi ottamisen ja väittää, että kysymys siitä, voiko tiikkitukkien karsiminen ja kuoriminen johtaa tällaisten tavaroiden alkuperän muuttumiseen, ei ole merkityksellinen, koska Landgericht Hamburgin ennakkoratkaisua

pyytänyttä tuomioistuinta W:n mukaan sitovien toteamusten mukaan pääasiassa näitä tavaroita ei ole tuotu Saksaan, koska maahan tuotiin vain neljältä sivulta sahattuja tiikkitukkeja ja tiikkisahatavaraa.

43 Tältä osin on muistutettava, että SEUT 267 artiklassa käyttöön otetussa unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisessä yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos siis esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimella on lähtökohtaisesti velvollisuus vastata niihin (tuomio 9.3.2023, Sogefinancement, C-50/22, EU:C:2023:177, 16 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 Tästä seuraa, että unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta. Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä vastaamasta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen vain, jos on ilmeistä, että unionin oikeuden tulkitsemisella, jota kansallinen tuomioistuin on pyytänyt, ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, tai jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 9.3.2023, Sogefinancement, C-50/22, EU:C:2023:177, 17 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Näin ei kuitenkaan ole käsiteltävässä asiassa.

46 Ennakkoratkaisupyynnöstä ei nimittäin ilmene selvästi, että unionin oikeuden tulkinnalla, jota on pyydetty, ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä olevan asian tosiseikkoihin tai kohteeseen. Lisäksi on todettava yhtäältä, että ensimmäinen kysymys ei ole luonteeltaan hypoteettinen, ja toisaalta, että unionin tuomioistuimella on tiedossaan ne tosiseikat ja oikeudelliset seikat, jotka ovat tarpeen, jotta se voi antaa tähän kysymykseen hyödyllisen vastauksen.

47 Näin ollen on lausuttava asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan, luettuna yhdessä yhteisön tullikoodeksin 24 artiklan kanssa, tulkinnasta ensimmäisessä kysymyksessä lueteltujen kolmen valmistustyypin kannalta.

Asiakysymys

48 Yhteisön tullikoodeksin 24 artiklasta ilmenee, että kun tavaran valmistukseen osallistuu kaksi tai useampia maita, ratkaiseva peruste tämän tavaran alkuperän määrittämiseksi on tämän tavaran viimeinen merkittävä valmistus tai käsittely (ks. vastaavasti tuomio 20.05.2021, Renesola UK, C-209/20, EU:C:2021:400, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

49 Lisäksi tavaroiden alkuperän määrittämisen on perustuttava objektiiviseen ja todelliseen eroon lähtötuotteen ja valmistetun tuotteen välillä ja liityttävä olennaisesti kunkin tuotteen erityisiin aineellisiin ominaisuuksiin (tuomio 11.2.2010, Hoesch Metals and Alloys, C-373/08, EU:C:2010:68, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

50 Unionin tuomioistuin on jo todennut, että yhteisön tullikoodeksin 24 artiklassa tarkoitetun ilmaisun ”viimeinen merkittävä valmistus tai käsittely” on katsottava viitattavan tuotantoprosessin vaiheeseen, jossa kyseisten tavaroiden käyttötarkoitus konkretisoituu ja jonka tuloksena niillä on erityisiä ominaisuuksia tai erityinen koostumus, joita niillä ei ollut aiemmin ja joiden osalta ei myöhemmin ole tarkoitus toteuttaa merkittäviä laadullisia muutoksia (tuomio 20.5.2021, Renesola UK, C-209/20, EU:C:2021:400, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

51 Jos nämä toimenpiteet vaikuttavat tuotteen ulkoiseen muotoon sen käytön kannalta merkityksellisellä tavalla mutta eivät johda sen ominaisuuksien huomattavaan laadulliseen muuttumiseen, ne eivät voi olla ratkaisevia tämän tuotteen alkuperän kannalta (tuomio 11.2.2010, Hoesch Metals and Alloys, C-373/08, EU:C:2010:68, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

52 Näin ollen tuotteen valmistustoimenpiteitä, joilla ei merkittävästi muuteta tuotteen ominaisuuksia ja koostumusta sen vuoksi, että niillä ainoastaan jaetaan tuote osiin ja muutetaan tuotteen ulkoista muotoa, ei ole katsottava riittävän suureksi laadulliseksi muuttamiseksi, jotta sen voitaisiin katsoa joko johtaneen uuden tuotteen valmistukseen tai edustavan merkittävää valmistusastetta (tuomio 11.2.2010, Hoesch Metals and Alloys, C-373/08, EU:C:2010:68, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

53 Näissä olosuhteissa ensimmäisen käsittelytavan eli kyseessä olevien tiikkitukkien karsimisen ja kuorimisen osalta unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ei ilmene, että näiden tukkien käyttötarkoitus sekä erityiset ominaisuudet ja erityinen koostumus, joita niillä ei aikaisemmin ollut ja joiden ei ole tarkoitus myöhemmin muuttua laadullisesti merkittävästi, olisi muodostunut tämän käsittelyn myötä. Päinvastoin, jollei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen suorittamasta tarkistuksesta muuta johdu, kyseinen käsittelytapa vaikuttaa olevan yksinkertainen käsittelytoimi, joka vaikuttaa vain puun ulkoiseen muotoon. Kuten tämän tuomion 52 kohdassa on todettu, tällaisen toimenpiteen ei voida katsoa johtaneen uuden tuotteen valmistukseen tai edustavan kyseisten tavaroiden merkittävää valmistusastetta, eikä sen näin ollen voida katsoa määrittävän niiden alkuperää.

54 Toisen käsittelytavan eli kyseessä olevien aiemmin karsittujen ja kuorittujen tiikkitukkien neljältä sivulta sahaamisen – eli niiden leikkaamisen suorakulmaisiksi särmiöiksi – osalta on todettava, ettei käsiteltävässä asiassa vaikuta myöskään siltä, että nämä tukit olisivat saaneet tämän käsittelytavan myötä käyttötarkoituksensa sekä erityisiä ominaisuuksia ja erityisen koostumuksen, joita niillä ei ollut aikaisemmin ja joiden ei ole tarkoitus myöhemmin muuttua laadullisesti merkittävästi tämän tuomion 50 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla. Kuten S. Z. ja W. ovat itse todenneet, tämä toinen käsittelytapa on päinvastoin välttämätön välivaihe sahatavaran tuotannossa. Tämän toisen käsittelytavan ei siis voida katsoa määrittävän kyseisten tukkien alkuperää.

55 S. Z. ja W. väittävät kuitenkin, että 10.12.2009 annetusta tuomiosta HEKO Industrieerzeugnisse (C-260/08, EU:C:2009:768) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 täydentämisestä tiettyjä unionin tullikoodeksin säännöksiä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen osalta 28.7.2015 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/2446 (EUVL 2015, L 343, s. 1) liitteestä 22–03 ilmenee, että alkuperän muutos on lähtökohtaisesti todettava, kun raakapuun valmistus tai käsittely johtaa puun arvon huomattavaan nousuun, joka on yleensä todettava, jos se on yli 30 prosenttia. Käsiteltävässä asiassa on S. Z:n ja W:n mukaan niin, että kyseessä olevien tiikkitukkien arvo nousi yli 30 prosenttia sen jälkeen, kun ne oli sahattu neljältä sivulta. Joka tapauksessa, vaikka näiden tukkien arvo ei olisi noussut 30 prosenttia, on sen

vuoksi, että tukkien neljältä sivulta sahaaminen edellyttää erityisiä sahauslaitteita ja että sen voivat suorittaa vain tätä tarkoitusta varten koulutetut ammattilaiset, katsottava, että tämäntyyppinen käsittely määrittää kyseisten tukkien alkuperän.

56 Tältä osin on ensinnäkin todettava siitä arvosta, jonka kyseessä olevat tiikkitukit väitetysti saivat niiden neljältä sivulta sahaamisesta, että unionin tuomioistuin on tosin todennut sen kysymyksen osalta, tarkoittaako eri osien kokoamistoimenpide merkittävää valmistusta tai käsittelyä, että on olemassa tilanteita, joissa on mahdollista, että tarkastelu teknisluonteisten arviointiperusteiden perusteella ei ole ratkaiseva tavaran alkuperän määrittämisessä ja että näissä tapauksissa on toissijaisesti otettava huomioon muita selviä ja objektiivisia arviointiperusteita, kuten arvonlisäys, jonka perusteella rakenteeltaan monimutkaisten tavaroiden osalta voidaan osoittaa, millainen on merkittävä valmistus, joka määrittää niiden alkuperän (ks. vastaavasti tuomio 10.12.2009, HEKO Industrieerzeugnisse, C-260/08, EU:C:2009:768, 30 ja 31 kohta).

57 Pääasiassa kyseessä oleva toimenpide ei kuitenkaan ole eri osien kokoamistoimenpide, jossa kootaan yhteen suuri määrä osia uudeksi yhtenäiseksi kokonaisuudeksi (ks. vastaavasti tuomio 13.12.1989, Brother International, C-26/88, EU:C:1989:637, 13 kohta), vaan se on perustuotteen sahaamista.

58 Näin ollen on katsottava, että käsiteltävässä asiassa ei voida soveltaa tämän tuomion 56 kohdassa mainittuun oikeuskäytäntöön perustuvaa arvonlisäystä koskevaa toissijaista kriteeriä.

59 Toiseksi tiedoista, jotka koskevat delegoidun asetuksen 2015/2446 liitteessä 22–03 olevassa II osassa olevassa taulukossa mainittuun harmonoidun järjestelmän nimikkeeseen 44 kuuluvia tuotteita ja joihin S. Z. ja W. tukeutuvat, on todettava, ettei kyseinen delegoitu asetus ole ajallisesti sovellettavissa. Sitä on nimittäin sovellettu 1.5.2016 alkaen, kun taas pääasiassa kyseessä olevat tuonnit tapahtuivat vuosien 2009 ja 2011 välisenä aikana. Nämä tiedot ovat kuitenkin samat kuin ne, jotka olivat asetuksen N:o 2454/93 liitteessä 13 a, joka lisättiin tähän asetukseen asetuksella N:o 1063/2010, jota on sovellettu 1.1.2011 alkaen ja näin ollen kyseisestä päivästä lähtien tehtyihin tuonteihin.

60 On silti riittävää todeta, että viimeksi mainitussa liitteessä vahvistetaan vain tavaroiden etuuskohteluun oikeuttavaa alkuperää koskevat säännöt eikä sääntöjä, jotka koskevat tavaroiden muuta kuin etuuskohteluun oikeuttavaa alkuperää, mistä käsiteltävässä asiassa on kyse.

61 Lopuksi S. Z:n ja W:n esiin tuomasta seikasta, jonka mukaan tiikkitukkien neljältä sivulta sahaaminen edellyttää erityisiä sahauslaitteita ja sen voivat suorittaa vain erityisesti koulutetut ammattilaiset, on todettava, että yhteisön tullikoodeksin 24 artiklan sanamuodosta ilmenee, että käsittely yrityksessä, jolla on tähän tarvittavat laitteet, ei riitä tekemään siitä merkittävää tässä artiklassa tarkoitetulla tavalla.

62 Näin ollen on katsottava, että kyseessä olevien tiikkitukkien neljältä sivulta sahaaminen ei ole valmistusta tai käsittelyä, joka määrittäisi näiden tavaroiden alkuperän.

63 Kolmannen käsittelytyypin eli tiikkitukkien sahatavaraksi sahauksen osalta vaikuttaa siltä, että toisin kuin virallinen syyttäjä väittää, tämä sahaus ei ole pelkkä yksinkertainen sahaustoimenpide, koska siihen kuuluu useita vaiheita, sillä kyseessä olevat tukit on ensin karsittava ja kuorittava sekä sahattava neljältä sivulta, ennen kuin ne sahataan laudoiksi.

64 Lisäksi tämäntyyppisen käsittelyn tuloksena saatavat tavarat ovat pidemmälle valmistettuja tavaroita, jotka on tarkoitettu laivanrakennukseen, kuten käsiteltävässä asiassa. Sahatavaraksi valmistuksen voidaan nimittäin katsoa olevan tuotantoprosessin vaihe, jonka aikana kyseiset tavarat saavuttavat käyttötarkoituksensa sekä erityisiä ominaisuuksia ja erityisen koostumuksen, joita niillä ei aikaisemmin ollut ja joita ei ole tarkoitus myöhemmin merkittävästi laadullisesti muuttaa tämän tuomion 50 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla.

65 Tätä toteamusta vahvistaa se seikka, että tiikkitukit ja neljältä sivulta sahatut tiikkitukit luokitellaan yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen 4403 raakapuina, kun taas tiikkisahatavara luokitellaan myöhäisemmässä käsittelyvaiheessa yhdistetyn nimikkeistön nimikkeeseen 4407.

66 Oikeuskäytännöstä nimittäin ilmenee, että tavaran tullinimikkeen muutos, joka johtuu tavaran valmistustoiminnosta, on osoitus sen valmistuksen tai käsittelyn merkittävyydestä (ks. vastaavasti tuomio 21.9.2023, Stappert Deutschland, C-210/22, EU:C:2023:693, 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

67 Näin ollen kolmannen käsittelytavan, jossa kyseisistä tiikkitukeista valmistettiin sahatavaraa, voidaan katsoa olevan käsittely, jonka myötä kyseisten tukkien alkuperämaaksi on tullut Taiwan yhteisön tullikoodeksin 24 artiklan nojalla.

68 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohtaa, luettuna yhdessä yhteisön tullikoodeksin 24 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että

– tiikkitukkien karsiminen, kuoriminen tai neljältä sivulta sahaaminen eivät ole valmistusta tai käsittelyä, joka määrittää tällaisten toimenpiteiden tuloksena saatujen tavaroiden alkuperän

– tiikkitukkien valmistus sahatavaraksi on valmistusta tai käsittelyä, joka määrittää tällaisen toimenpiteen tuloksena saatujen tavaroiden alkuperän.

Toinen kysymys

69 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa olevaa ilmaisua ”viety Burmasta/Myanmarista” tulkittava siten, että tämän säännöksen soveltamisalaan kuuluvat vain tavarat, jotka on tuotu unioniin suoraan Burmasta/Myanmarista.

70 Tältä osin unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden määräyksen tai säännöksen tulkitsemiseksi on otettava huomioon sen sanamuodon lisäksi sen asiayhteys sekä sillä säännöstöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa se on (tuomio 14.5.2024, Stachev, C-15/24 PPU, EU:C:2024:399, 72 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

71 Ensinnäkin asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdan sanamuodosta on todettava, että ilmaisun ”viety Burmasta/Myanmarista” voidaan täsmennyksen puuttuessa katsoa kattavan tuotteita, jotka on tuotu kyseisestä maasta sekä suoraan että välillisesti.

72 Siltä osin kuin toiseksi on kyse asiayhteydestä, johon asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohta kuuluu, on muistutettava, että kyseinen säännös sisältää kaksi tuontikieltoa Burmasta/Myanmarista eli yhtäältä kiellon tuoda kyseisestä maasta peräisin olevia tavaroita eli

kiellon, josta säädetään 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdassa, ja toisaalta kiellon tuoda kyseisestä maasta vietyjä tavaroita eli kiellon, josta säädetään mainitun 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa.

73 Asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdan tarkoituksena oli nimenomaan varmistaa, että ”Burmasta/Myanmarista peräisin olevat” tavarat kuuluivat asetuksen soveltamisalaan, vaikka niitä ei tuotu unioniin suoraan Burmasta/Myanmarista vaan kolmansien maiden kautta. Tämä säännös olisi kuitenkin tarpeeton, jos kyseisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohtaa tulkittaisiin siten, että kaikki tavarat, jotka ovat jonakin ajankohtana olleet Burmassa/Myanmarissa – eli jopa tavarat, jotka olivat peräisin Burmasta/Myanmarista ja jotka eivät enää ole sitä kolmannessa maassa suoritetun merkittävän valmistuksen tai käsittelyn vuoksi – kuuluvat viimeksi mainitun säännöksen soveltamisalaan.

74 Kolmanneksi asetuksen N:o 194/2008 johdanto-osan kuudennesta perustelukappaleesta ilmenee, että kun otetaan huomioon, että Myanmarin sotilashallinto oli pitkään ja toistuvasti syyllistynyt vakaviin perusoikeuksien loukkauksiin, kyseisen asetuksen tavoitteena oli kyseiseen maahan kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden uusimisen ja lujittamisen välityksellä edistää ihmisen perusoikeuksien kunnioittamista ja suojella näin julkista moraalia. Asetuksen johdanto-osan seitsemännestä perustelukappaleesta ilmenee lisäksi, että kyseisessä asetuksessa säädettyjen uusien rajoittavien toimenpiteiden kohteena olivat alat, joista kyseiselle sotilashallitukselle kertyy tuloja, kuten puu ja puutuotteet. Näistä asetuksen N:o 194/2008 tavoitteista ei kuitenkaan ilmene, että antaessaan kyseisen asetuksen, joka kohdistui Burmaan/Myanmariin, unionin lainsäätäjän tarkoituksena oli soveltaa asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädettyä tuontikieltoa kaikkiin kolmansista maista peräisin oleviin tavaroihin, jotka on valmistettu Burmasta/Myanmarista peräisin olevista tavaroista.

75 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa olevaa ilmaisua ”viety Burmasta/Myanmarista” on tulkittava siten, että tämän säännöksen soveltamisalaan kuuluvat vain tavarat, jotka on tuotu unioniin suoraan Burmasta/Myanmarista.

Kolmas kysymys

76 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kolmannella kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohtaa tulkittava siten, että kun jäsenvaltioiden tulliviranomaiset tutkivat, onko tätä säännöstä rikottu, niitä sitovat kolmannen maan myöntämät alkuperätodistukset, joissa ilmoitetaan, että kyseiset tavarat ovat peräisin kyseisestä maasta.

77 Tältä osin on todettava, että asetuksessa N:o 194/2008 ei aseteta velvollisuutta esittää asiakirja kyseisessä asetuksessa tarkoitettujen tavaroiden alkuperän osoittamiseksi. Sen 2 artiklan 3 kohdassa säädetään vain, että tavaroiden alkuperä on määritettävä yhteisön tullikoodeksin sovellettavien säännösten mukaisesti.

78 Kuten yhteisön tullikoodeksin 26 artiklasta käy ilmi, on niin, että vaikka unionin lainsäädännön mukaan tavaroiden alkuperä on todistettava esittämällä asiakirja, ei tällaisen asiakirjan esittäminen estä sitä, että tapauksissa, joissa on vakavia epäilyjä, tulliviranomaiset voivat vaatia esitettäviksi lisätodisteita varmistaakseen, että alkuperä on ilmoitettu asiaa koskevan unionin lainsäädännön mukaisesti. Unionin tuomioistuin on katsonut tästä jo aiemmin, että

jälkitarkastuksen tarkoituksena on varmistaa alkuperätodistuksessa ilmoitetun alkuperän oikeellisuus (tuomio 30.6.2016, Selena România, C-416/15, EU:C:2016:501, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

79 Tästä seuraa, että se, että tavaroihin on liitetty alkuperätodistus, ei ole seikka, joka voi estää näiden tuotteiden tuontia koskevien tullien kantamisen, mikäli nämä todistukset osoittautuvat tämän tuonnin jälkeen virheellisiksi (tuomio 30.6.2016, Selena România, C-416/15, EU:C:2016:501, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

80 Tästä yhteisön tullikoodeksin 26 artiklaa koskevasta oikeuskäytännöstä seuraa, että vaikka olisi olemassa velvollisuus esittää alkuperätodistuksen kaltainen asiakirja kyseessä olevien tavaroiden alkuperän osoittamiseksi, tämä asiakirja ei sido tulliviranomaisia. Näin on sitä suuremmalla syyllä silloin, kun tällaista velvollisuutta ei ole.

81 Edellä esitetyn perusteella kolmanteen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohtaa on tulkittava siten, että kun jäsenvaltioiden tulliviranomaiset tutkivat, onko tätä säännöstä rikottu, niitä eivät sido kolmannen maan myöntämät alkuperätodistukset, joissa ilmoitetaan, että kyseiset tavarat ovat peräisin kyseisestä maasta.

Oikeudenkäyntikulut

82 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Burmaan/Myanmariin liittyvien rajoittavien toimenpiteiden uusimisesta ja lujittamisesta sekä asetuksen (EY) N:o 817/2006 kumoamisesta 25.2.2008 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohtaa, luettuna yhdessä yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 24 artiklan kanssa,**

   on tulkittava siten, että

   – **tiikkitukkien karsiminen, kuoriminen tai neljältä sivulta sahaaminen eivät ole valmistusta tai käsittelyä, joka määrittää tällaisten toimenpiteiden tuloksena saatujen tavaroiden alkuperän**

   – **tiikkitukkien valmistus sahatavaraksi on valmistusta tai käsittelyä, joka määrittää tällaisen toimenpiteen tuloksena saatujen tavaroiden alkuperän.**

2) **Asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa olevaa ilmaisua ”viety Burmasta/Myanmarista”**

   on tulkittava siten, että

tämän säännöksen soveltamisalaan kuuluvat vain tavarat, jotka on tuotu Euroopan unioniin suoraan Burmasta/Myanmarista.

3) Asetuksen N:o 194/2008 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohtaa

on tulkittava siten, että

kun jäsenvaltioiden tulliviranomaiset tutkivat, onko tätä säännöstä rikottu, niitä eivät sido kolmannen maan myöntämät alkuperätodistukset, joissa ilmoitetaan, että kyseiset tavarat ovat peräisin kyseisestä maasta.

Allekirjoitukset